

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Milana Podhrázkého a soudců Olgy Stránské a Mgr. Jitky Zavřelové ve věci **navrhovatele: F. K., B., L.**, proti odpůrcům: **1) Městský úřad Beroun**, Husovo nám. 68, 266 01 Beroun, **2) Pro lepší Liteň, Běleč a Leč**, jednající zmocněncem B. B., bytem T., K. D., **3) Česká strana sociálně demokratická**, jednající zmocněncem J. B., bytem H. Z., **4) Nezávislí s podporou TOP 09**, jednající zmocněncem P. N., bytem U.Z. p., P., o návrhu na neplatnost voleb v obci Liteň konaných ve dnech 10. a 11. října 2014,

t a k t o :

- I. **Návrh se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Dne 24. 10. 2014 byl Krajskému soudu v Praze doručen návrh (volební stížnost) podle ustanovení § 90 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“). Jak navrhovatel v rámci tohoto návrhu uvádí, mohlo dojít k porušení ustanovení § 30 odst. 3 volebního zákona, neboť Ing. M. H., kandidát odpůrce 2), který je v současnosti starostou, se dne 10. 10. 2014, a to i po pracovní době, zdržoval na chodbě před volební místností a diskutoval zde s voliči. Upozornil dále, že v minulosti byla volební účast v dané obci přibližně na úrovni průměru České republiky. Ve zpochybňovaných volbách do zastupitelstva obce však zde byla volební účast extrémně vysoká (64,78%), což zavdává důvod k podezření, zda nemohlo dojít k manipulaci s volebními lístky nebo jejich špatnému vyhodnocení.

Odpůrce 1) v pozici příslušného volebního orgánu, který vyhláší výsledek voleb [§ 12 odst. 1 písm. f) volebního zákona; blíže viz usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2006, č. j. 57 Ca 148/2006-40], soudu předložil příslušnou volební dokumentaci a k návrhu se vyjádřil tak, že neobdržel žádný podnět či stížnost týkající se voleb v dané obci, neobdržel ani odvolání proti registraci kandidátních listin.

K návrhu se pak vyjádřil již pouze odpůrce 2), a to prostřednictvím svého „leadera“ Ing. M. H., který uvedl, že se skutečně v objektu, kde sídlila okrsková komise, nacházel. Bylo to ale z toho důvodu, že se jednak voleb účastnil jak volič, a jednak přišel na žádost členů okrskové volební komise vyhlásit místním rozhlasem možnost pro omezeně pohyblivé občany využití mobilní volební urny. Pokud jde o zvýšenou volební účast, ta nebyla podle jeho názoru nijak mimořádná, a byla zejména způsobena extrémní předvolební kampaní jedné z volebních stran. Zvýšená účast měla podle něj pozitivní dopad na objektivitu výsledku voleb.

Poté, co soud ověřil, že návrh byl doručen včas v rámci otevřené desetidenní lhůty po vyhlášení výsledků voleb ve Sbírce zákonů pro podávání volebních stížností a že navrhovatel je zapsán v příslušném stálém seznamu voličů a jako takový tedy je oprávněn volební stížnost podat, přistoupil k vlastnímu posouzení návrhu.

Protože volební stížnost směřovala jak do okolností souvisejících s hlasováním, tak do okolností předcházejících samotnému hlasování, byl podaný návrh posouzen jako návrh na neplatnost voleb (srov. závěry usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, čj. 50 A 22/2012-44, č. 2818/2013 Sb. NSS). Jinak řečeno, v případě vyhovění tomuto návrhu by byl soud nucen zneplatnit dané volby jako celek.

Podle ustanovení § 90 odst. 1 s. ř. s. „za podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta“. Pro volby do zastupitelstev obcí je tímto zvláštním zákonem volební zákon, který ve svém ustanovení § 60 odst. 1 uvádí, že „podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, (dále jen "navrhovatel"). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí“. Podle ustanovení § 60 odst. 3 téhož zákona pak „návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb“.

K posouzení projednávaného návrhu přistoupil zdejší soud veden závěry plynoucími z nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, č. 140/2005 Sb., který se týká samotného smyslu a podstaty volebního soudnictví v rámci právního systému ČR. V citovaném nálezu Ústavní soud především zdůraznil ústavní zásadu, podle které je lid zdrojem veškeré státní moci a mimo jiné se v této roli podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb. „Tomu odpovídá i zákonná úprava volebního soudnictví a ověřování voleb. Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení z toho plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá. Naše volební soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tzv. absolutní zmatky volebního řízení), tj. takové porušení ustanovení volebního předpisu, které by mělo za následek automatické zrušení voleb, volby kandidáta nebo hlasování. Všechny možné vady a pochybení je v tomto smyslu třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování, a to podle principu proporcionality. Řízení je tedy založeno na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (čl. 6 Ústavy) ...“.

Pokud pak jde o případné vyhovění návrhu na neplatnost voleb, je nutno připomenout též ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz například usnesení ze dne 2. 7. 2004, čj. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS), která v obecné rovině definuje tři základní předpoklady pro vyhovění volební stížnosti: (1.) nezákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona, popř. zákonů souvisejících; (2.) vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno volební stížností (výsledkem voleb) a (3.) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu předmětného kandidáta. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání

nedošlo, nebyl by určitý kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje „zatmění“ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.

Námítky vznesené navrhovatelem se v projednávané věci vztahují předně k průběhu volební kampaně. Navrhovatel namítá rozpor s ustanovením § 30 odst. 3 volebního zákona, podle něhož *„ve dny voleb je zakázána volební agitace a propagace pro volební strany i nezávislé kandidáty v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí“*. Smysl tohoto ustanovení přitom spočívá v tom, aby nedocházelo k nepřipustnému ovlivňování voličů bezprostředně před samotnou volbou (přímo v objektu, kde je volební místnost, či v jejím bezprostředním okolí). Za zakázanou volební agitaci v tomto smyslu lze považovat takovou, která je přímo zaměřena na bezprostřední okolí volebních místností, není jednorázová či dokonce pouze nahodilá, a je natolik intenzivní, že v konečném důsledku je reálně způsobilá ovlivnit chování i takového voliče, který byl bezprostředně před příchodem do volební místnosti již rozhodnut hlasovat určitým způsobem (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, čj. Vol 7/2008-13, č. 2194/2011 Sb. NSS). K tomu je třeba dodat, že tím spíše je nepřipustné, aby se takové zakázané agitace dopouštěl kandidát, který je současně starostou obce. V pozici starosty totiž musí kandidát dodržovat určitá pravidla, neboť v tomto postavení je úředníkem, a tudíž nemá obecně svobodu projevu jako obyčejní občané. Jinak řečeno, nemůže své pozice starosty využít pro svoji volební kampaň, ani pro volební kampaň někoho jiného (srov. závěry Ústavního soudu vyslovené v jeho nálezu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, č. 140/2005 Sb.).

Při aplikaci shora uvedených obecných závěrů na projednávanou věc je však třeba konstatovat, že soud porušení § 30 odst. 3 volebního zákona neshledal. Jednak navrhovatel k vyvrácení domněnky, že volební výsledek odpovídá vůli voličů, nepředkládá jakékoliv důkazy a jeho samotná tvrzení jsou velmi obecná (např. není zřejmé, jak dlouho se starosta na chodbě zdržoval, s kolika voliči hovořil, jakou formou apod.), především ale podle názoru ani sama žalobcem tvrzená „diskuse s voliči“ na chodbě před volební místností nemůže bez dalšího představovat natolik intenzivní nepřipustnou propagaci v tom smyslu, že by byla reálně způsobilá ovlivnit chování i takového voliče, který byl bezprostředně před příchodem do volební místnosti již rozhodnut hlasovat určitým způsobem (viz shora citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu).

Pokud jde o „podezření žalobce“ na manipulaci s volebními i lístky či jejich špatné vyhodnocení, a to s ohledem na vysokou volební účast, zde je třeba především zdůraznit, že legálnost hlasování ve volbách do zastupitelstva obce nemůže být zpochybněna toliko blíže nepodloženými domněnkami navrhovatelů (viz usnesení zdejšího soudu ze dne 16. 11. 2006, čj. 44 Ca 155/2006-48, č. 1092/2007 Sb. NSS). Dovozuje-li navrhovatel svoje domněnky o manipulaci s volebními lístky toliko s odkazem na vysokou volební účast, nemůže to být pro zpochybnění voleb (hlasování) dostatečné. Ostatně zabránit manipulaci s volebními lístky či jejich špatnému vyhodnocení je primárně úkolem okrskové volební komise, do níž mohou delegovat své zástupce všechny volební strany, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva dané obce (srov. § 17 odst. 2 volebního zákona).

Jak lze tedy dovodit z výše uvedeného, soud se neztotožnil s navrhovatelem a neshledal jím uváděné důvody dostatečnými pro rozhodnutí o neplatnosti voleb, a podaný návrh tedy zamítl.

Druhým z výroků pak soud rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, v souladu s tím, jak to stanoví zákon v ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

V Praze dne 12. listopadu 2014

JUDr. Milan Podhrázký, v.r.
předseda senátu

Za správnost: Lébllová